

## Lærervejledning

### Fra flint til jern – Odsherreds oldtid

#### Målgruppe: 4. – 6. klasse **Fra flint til jern – Odsherreds oldtid**

**Fagområder:** Historie, kristendomskundskab, natur/teknik (kan anvendes tværfagligt).

**Kort beskrivelse:**

Forløbet giver eleverne en grundlæggende introduktion til Oldtiden herunder familie og fællesskaber samt trosforestillinger. Der vil være fokus på genstande og andre materialer, der er kendetegnet for de forskellige perioder.

**Emneord:** Urokser, Ertebøllekultur, stendysser, jættestuer, solvognen, helleristninger, gravhøje.

---

#### Formål

Formålet med undervisningsforløbet er at give eleverne en indsigt i levevilkår, familie og fællesskaber samt trosforestillinger, og den sammenhæng der er mellem de tre områder i de forskellige tidsperioder i oldtiden. Endvidere introduceres eleverne til forskellige kildetyper, og skal ud fra dem arbejde med fortolkninger af perioden.

#### Arbejdsformer og metoder

Forløbet er baseret på vekslende mellem dialog, observationsøvelser og værkstedsbaseret undervisning.

I udstillingen lytter eleverne til lydbilleder og observerer arkæologiske genstande. Ud fra deres observationer kommer eleverne med beskrivelser og bud på, hvad det er, de ser. Særligt taktile og kinæstetiske øvelser er omdrejningspunktet i Oldtidsværkstedet, hvor børnene individuelt, parvis eller i grupper kan undersøge og røre ved kopigenstande og naturmaterialer. Eleverne bruger ligeledes deres grov- og finmotorik i bearbejdningen af naturmaterialerne til oldtidsgenstandene.

#### Fælles Mål

*Fra flint til jern – Odsherreds oldtid* er udviklet i overensstemmelse med Fælles Mål og undervisningen på mellemtrinnet.

#### Beskrivelse af undervisningsforløbet

Undervisningen starter i udstillingen *Solens land*, hvor eleverne får en grundlæggende introduktion til udviklingen fra stenalderen til jernalderen i Danmark. Her lægges særligt vægt på de genstande, materialer og afbildninger man har fra de forskellige epoker, herunder hvordan man fortolker de forskellige kilder fra perioderne i oldtiden.

Derefter fortsætter undervisningen i Oldtidsværkstedet, hvor børnene først undersøger og prøver de redskaber, dragter og smykker, som blev brugt i oldtidens forskellige epoker. Besøget afsluttes med, at eleverne fremstiller amuletpunge af skind og amuletter af horn, som de får med hjem.

## Lærervejledning

### Fra flint til jern – Odsherreds oldtid

## Videre arbejde med emnet

De følgende afsnit rummer en række forslag til, hvordan I på egen hånd kan arbejde med emnet før eller efter besøget på museet.

### 1. Tidsfrise (Historie)

Der kan arbejdes med en fælles tidsfrise i klassen, der har til hensigt at understøtte elevernes kronologiske forståelse. Eleverne kan eksempelvis tegne eller beskrive genstande og episoder og placere dem i delen for oldtiden. Mellem tidsperioderne kan symboler og genstande tegnes eller beskrives, der kendetegner at perioden afløses af en ny.

### 2. Udstilling (Historie, kristendomskundskab og natur/teknik)

Der kan efterfølgende laves en udstilling af de genstande eleverne fremstillede i oldtidsværkstedet. Eleverne kan skrive en udstillingstekst om genstandenes materiale samt brug og betydning i oldtiden.

## Litteratur og web-ressourcer

**Salling, Lotte og Thomas Balle:** *Hvad brugte vi ilden til.* Klematis 2008. ISBN: 978-87-641-0361-8. Denne bog er en sjov og god måde at give børnene en forståelse for udviklingen i de materielle levevilkår op igennem Danmarkshistorien.

**Vänehem, Mats:** *Find historien.* Klematis 2010. ISBN: 978-87-641-0556-8.

Denne bog fortæller gennem billeder om kulturen og landskabet i de forskellige tidsperioder op gennem Danmarkshistorien. Den kan bruges til samtaler med børnene ud fra billederne. Bogen er svensk, men den kan godt bruges i en dansk kontekst, men vær opmærksom på, at den absolutte kronologi er svensk. Bagerst er der korte tekster om perioderne.

**Westphael, Annie.** *Gro og solvognen.* Yduns æbler 2009. ISBN: 978-87-90594-22-0.

Denne bog er en blanding af fag- og skønlitteratur. Bogen handler om to børn på solvognens tid i bronzealderen. Den kommer godt rundt om materielle vilkår, trosforestillinger og fællesskaber.

### Web-ressourcer

[http://natmus.dk/fileadmin/user\\_upload/natmus/undervisning/dokumenter/dk\\_oldtid/Himmelskiyen\\_og\\_Solvognen.pdf](http://natmus.dk/fileadmin/user_upload/natmus/undervisning/dokumenter/dk_oldtid/Himmelskiyen_og_Solvognen.pdf)

Dette dokument handler om mytologien i bronzealderen fortalt ud fra Solvognen fra Trundholm Mose og Nebraskiven fra den tyske by Nebra. Museum Odsherred har en kopi af Solvognen og Nebraskiven i udstillingen *Solens Land*.

<http://danmarkshistorien.dk/perioder/oldtid-indtil-ca-800/>

Denne hjemmeside har en god gennemgang af de forskellige tidsperioder i Oldtiden.

[www.e-museum.dk](http://www.e-museum.dk) er lavet af Undervisningsministeriet og Kulturministeriet. Her finder du alle

## Lærervejledning

### Fra flint til jern – Odsherreds oldtid

undervisningsmidler, der stilles til rådighed af danske museer og science-centre.

[www.vestmuseum.dk](http://www.vestmuseum.dk) er Sydvestsjælland Museums portal for kulturkøreområdet. Her finder du undervisningsmaterialer, instruktioner, opgaver og lærer-vejledninger til fri download.

[www.cfu-slagelse.dk](http://www.cfu-slagelse.dk) Slagelse Center for undervisningsmidler. Her er der mulighed for at søge og bestille undervisningsmidler.